

Matjaž
ZWITTER

SEMINARJI

iz medicinske etike

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

Univerza v Mariboru

Medicinska fakulteta

Seminarji iz medicinske etike

Avtor

Matjaž Zwitter

Februar 2025

Naslov <i>Title</i>	Seminarji iz medicinske etike <i>Seminars in Medical Ethics</i>
Avtor <i>Author</i>	Matjaž Zwitter (Univerza v Mariboru, Medicinska fakulteta)
Recenzija <i>Review</i>	Mirt Kamenik (Univerza v Mariboru, Medicinska fakulteta)
	Urh Grošelj (Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta)
Lektoriranje <i>Language editing</i>	PREVEKSO d.o.o.
Tehnična urednika <i>Technical editors</i>	Jan Perša (Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba)
	Marina Bajić (Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba)
Oblikovanje ovitka <i>Cover designer</i>	Jan Perša (Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba)
Grafične priloge <i>Graphic material</i>	Viri so lastni, razen če ni navedeno drugače. Zwitter (avtor), 2025
Grafike na ovitku <i>Cover graphics</i>	Doktor, avtor: tungnguyen0905, pixabay.com, 2021
Založnik <i>Published by</i>	Univerza v Mariboru Univerzitetna založba Slomškov trg 15, 2000 Maribor, Slovenija https://press.um.si , zalozba@um.si
Izdajatelj <i>Issued by</i>	Univerza v Mariboru Medicinska fakulteta Taborska ulica 8, 2000 Maribor, Slovenija https://mf.um.si , mf@um.si
Izdaja <i>Edition</i>	Prva izdaja
Tisk <i>Printed by</i>	CICERO, Begunje, d.o.o., Begunje na Gorenjskem, Slovenija
Naklada <i>Circulation</i>	300
Dostopno na <i>Available at</i>	http://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/940
Izdano <i>Published at</i>	Maribor, februar 2025

© Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba
/ University of Maribor, University Press

Vse pravice pridržane. Brez pisnega dovoljenja založnika je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, predelava ali druga uporaba tega dela ali njegovih delov v kakršnemkoli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranjevanjem v elektronski obliki. / *All rights reserved. No part of this book may be reprinted or reproduced or utilized in any form or by any electronic, mechanical, or other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, without permission in writing from the publisher.*

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

614.253(075.8)

ZWITTER, Matjaž

Seminarji iz medicinske etike / avtor Matjaž Zwitter. - 1. izd. - Maribor :
Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2025

ISBN 978-961-286-958-8

doi: 10.18690/um.mf.1.2025

COBISS.SI-ID 226598659

ISBN 978-961-286-958-8 (mehka vezava)

DOI <https://doi.org/10.18690/um.mf.1.2025>

Cena
Price 8,20 EUR

Odgovorna oseba založnika prof. dr. Zdravko Kačič,
For publisher rektor Univerze v Mariboru

Citiranje Zwitter, M. (2025). *Seminarji iz medicinske etike*. Univerza v
Attribution Mariboru, Univerzitetna založba. doi: 10.18690/um.mf.1.2025

Kazalo

Pouk etike kot dvosmerna cesta	1
Ali imajo zdravnice in zdravniki lahko tatuje?	3
Alkoholizem in odvisnost od zdravil pri zdravnikih	5
Alternativna diagnostika	7
Anketa o odnosu do cepljenja	9
Anorexia nervosa	11
Avstrijski zakon: pomoč pri samomoru	13
Belo se pere na devetdeset	15
Boks	17
Bolnik v pedagoškem procesu	19
Brezupno intenzivno zdravljenje	21
Citološka punkcija dojke za 12-letno deklico	23
Čakalne dobe za pogreb	25
Dajalec za transplantacijo kostnega mozga	27
Darila	29
Delo zdravnika v letu 2050	31
Cene novih zdravil in stroški raziskovanja	33
Diskriminacija	35
Dobrodelnost	37
Donor zarodnih celic in anonimnost	39
Doping v športu	41
Dr. Catherine Hamlin	43
Dr. Thomas Percival: Medical Ethics (1803)	45
Eluana Englaro	47
Empatija in zaupanje	49
Epidemija ebole – etična vprašanja	51
Etična vprašanja pri samopovzročenih boleznih	53
Etika in gladiatorstvo v vrhunskem športu	55
Evtanazija na zahtevo	57
Evtanazija v letu 2021	59
Genetsko testiranje in napoved bolezni	61
Genetsko testiranje pri mladoletnici	63
Gorsko reševanje	65
Hipokrat in njegovi izreki	67
Hipokratova prisega po 2.500 letih	69
Homeopatija	71

Individualno soglasje za biopsije iz arhiva	73
Informacije na internetu	75
Intimni odnosi z bolnico.....	77
Invalidnost	79
Izbira spola otroka	81
Je pedofilija bolezen?	83
Kaj bom, ko bom velik(a)?	85
Kancerofobija.....	87
Katarinca.....	89
Kdo je dober zdravnik?	91
Kemična kastracija za posiljevalce ali pedofile	93
Kirurška sprememba spola	95
Kodeks zdravniške etike	97
Kodeks zdravniške etike in ugovor vesti.....	99
Komunikacija v zdravniški čakalnici	101
Komunikacija z nadležnim bolnikom.....	103
Legalizacija marihuane.....	105
Letalski sedeži za debeluhe	107
Literatura kot zdravilo	109
Ljubezen v domu ostarelih	111
Ljudska medicina pri Slovencih	113
Lucy Letby.....	115
Medicina brez človečnosti	117
Medicinska obravnava bolnikov brez plačanih prispevkov	119
Nadomestno materinstvo	121
Naja	123
Nasilen bolnik	125
Nasilen bolnik v zobozdravstveni ordinaciji.....	127
Naša hiša je v plamenih.....	129
Nemedicinske primerjave in humor v komunikaciji z bolnikom	131
Ne oživljaj!.....	133
Nezaprošeno zdravnikovo posredovanje	135
Nuremburški proces proti nacističnim zdravnikom.....	137
Obamacare – ameriška zdravstvena reforma: uspehi in težave	139
Obrezovanje deklic	141
Obtožba zdravniške napake	143
Obtožba zdravniške napake – razkritje osebnih podatkov	145
Odlog prestajanja kazni iz zdravstvenih razlogov	147
Odnos do evtanazije pri laikih.....	149
Odnos družinskih zdravnikov in kandidatov za specializacijo iz družinske medicine do predloga zakona o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja (ZPPKŽ).....	151
Odnos članov invalidskih organizacij in združenj bolnikov do predloga zakona o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja (ZPPKŽ)	153
Odškodnina zaradi kršitve pojasnilne dolžnosti.....	155
Odvzem voznškega dovoljenja	157
Oploditev po smrti.....	159
Oploditev z biomedicinsko pomočjo za zdravo žensko.....	161
Oregon: zakon o dostojanstveni smrti.....	163

Ostareli šofer.....	165
Partizanska bolnišnica Franja.....	167
Paulo Coelho: Veronika se odloči umreti	169
Placebo v kliničnih raziskavah	171
Pomanjkanje preskušanih cenjenih zdravil	173
Porod na domu	175
Posredovanje zdravstvenih podatkov zavarovalnici	177
Pozna prekinitev nosečnosti.....	179
Pravica do odškodnine: primer bolnice A. M.	181
Pravica staršev do zavrnitve obveznega cepljenja otroka	183
Pravice bolnikov	185
Pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja in samoplačništvo	187
Predimplantacijska diagnostika	189
Preprečevanje zanositve pri psihiatrični bolnici	191
Presaditev organov po evtanaziji	193
Prevoz umirajočega kroničnega bolnika na urgenco.....	195
Pride ženska k zdravniku.....	197
Priročnik zdravniške etike	199
Pristranost pri kliničnih študijah	201
Rakov oddelek	203
Sinclair Lewis: Zdravnik Arrowsmith	205
Skalpel	207
Slabovidnost.....	209
Sodelovanje psihiatra z osebnim zdravnikom.....	211
Smrt Ivana Iliča	213
Smrt po prihodu na urgenco – primer Bojana Kajtne	215
Spolno nadlegovanje	217
Strelstvo kot olimpijski šport	219
Šport in zdravje	221
Trajno vegetativno stanje.....	223
Trgovina s človeškimi organi za transplantacijo	225
Trpinčen otrok.....	227
Ugovor vesti.....	229
Ugovori vesti v evidenci zdravniške zbornice	231
Ukrajina. Zdravstvo in pouk medicine v času vojne	233
Umetna inteligenca v medicini.....	235
Umetna maternica	237
Veganska prehrana pri otrocih	239
Vrhunski šport pri otrocih.....	241
Zasvojenost z mamili, nosečnost in starševstvo	243
Zasvojenost z zdravili	245
Zdravljenje dementne bolnice	247
Zdravnik kot bolnik	249
Zdravniki kot vodilni politiki.....	251
Zdravnikova zaupnost	253
Zdravnik v reklamah.....	255
Zdravnik v stiski	257
Zdravniška napaka in pravica do odškodnine	259

Zdravniška stavka	261
Zdravniško posredovanje pri nesreči v kraški jami.....	263
Zločin kot duševna bolezen	265
Zobni nakit	267
Zobozdravstvena obravnava osebe, okužene s HIV	269
Živali v bio-medicinskem raziskovanju	271
Žrebanje za izjemno drago novo zdravljenje	273

Pouk etike kot dvosmerna cesta

Sedemnajst let pouka predmeta *Medicinska etika in pravo* na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru, sedemnajst generacij študentov.

Ko študentom predstavljamo polje etičnih vprašanj zdravniškega dela, je ključnega pomena izmenjava mnenj med učiteljem in študenti. Na eni strani seveda upam, da so študenti osvojili osnove razmišljanja o etičnih vprašanjih in da jih bo to razumevanje spremljalo na njihovi poklicni poti. Na drugi strani pa se zelo dobro zavedam, koliko sem se v vseh teh letih naučil tudi sam. Razmišljanje o etiki, ki sem ga prinesel iz dela v onkologiji in ki je bilo spočetka razdrobljeno in megleno, se je z leti toliko zbistrilo, da sem lahko napisal knjigo *Pogovori o zdravniški etiki*. Poleg predavanj, kjer so mi pomagali številni gostujoči predavatelji, pa so bili ključen del pouka študentski seminarji. Študenti 4. letnika splošne medicine, v zadnjih letih pa tudi študenti 1. letnika dentalne medicine so dobili ob pričetku semestra teme seminarjev, ki so jih v naslednjih tednih predstavili svojim kolegom in učitelju. Študentske predstavitve so bile živahne in pogosto so nas zanesle izven prvotno načrtovane razprave.

Teme seminarjev so zelo raznolike: od obravnave resničnih aktualnih zapletov in »afere« do izmišljenih zgodb in teoretičnih vprašanj. Nekatere teme se v raznih variantah ponavljajo; tako je na primer z etičnimi vprašanji ob koncu življenja, kajti

ta vprašanja smo morali obdelati prav z vsako generacijo študentov. Precej nalog je povezanih tudi z leposlovjem, ki nam pogosto daje dobro osnovo za pogovor o etiki. Bolj kot kdajkoli prej je namreč danes pomembno, da spodbudimo mlade, da sežejo po knjigi. Kar nekaj seminarjev so študenti nadgradili tudi z objavo, največkrat v *Isis*, glasilu Zdravniške zbornice Slovenije. Te objave so omenjene v opombi pod črto. Najpomembnejša dosežka študentov sta objava članka o odnosu do cepljenja v reviji *Vaccines* (faktor vpliva 7,8) in pa slovenski prevod Priročnika zdravniške etike (*Medical Ethics Manual*) Svetovnega zdravniškega združenja, ki ga je nato založila in izdala Medicinska fakulteta.

Verjamem, da bo zbirka seminarjev iz etike zanimivo branje in spodbuda k razmišljanju za vse, ki jih zanima ozadje zdravniškega dela. V pomoč bo seveda tistim, ki bodo za menoj prevzeli pouk tega predmeta v Mariboru in (upam) tudi kolegom v Ljubljani, kjer so nedavno ustanovili samostojno katedro za medicinsko etiko.

Veselo, zanimivo branje vam želim,

Matjaž Zwitter

Univerza v Mariboru

Medicinska fakulteta

Seminarji iz etike, kot jih je zasnoval prof. Zwitter, so torej odličen primer celovitega, poglobljenega in kreativnega pristopa k poučevanju etike v medicini. Zasnovani so tako, da študente ne le izobražujejo, temveč jih tudi navdihujejo in spodbujajo k nenehnemu razmišljanju o etičnih vprašanjih, s katerimi se bodo soočali v svoji poklicni karieri. S tem seminarji iz etike predstavljajo pomembno orodje za razvoj etičnega razmišljanja pri bodočih zdravnikih in so zasnovani na način, ki spodbuja interakcijo, kritično razmišljanje in poglobljeno razumevanje kompleksnih etičnih dilem.

dr.

Urh

GROŠELJ

Univerza v Ljubljani

Zbornik predstavlja kakovosten strokovni prispevek in kakovostno učno gradivo, ki omogoča tako študentom medicine kot tudi vsem zdravnikom vpogled v opisano problematiko, vsebuje pa tudi številne konkretne napotke za reševanje dilem s področja medicinske etike.

dr.

Mirt

KAMENIK

Univerza v Mariboru

ISBN 978-961-286-958-8

9 789612 869588

Cena: 8,20 EUR

